

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 86/20
U Luxembourggu 9. srpnja 2020.

Presuda u spojenim predmetima C-698/18 SC Raiffeisen Bank SA
i C-699/18 BRD Groupe Soci t  G n rale SA/JB i KC

Nacionalnim propisom moţe se predvidjeti rok zastare za tuţbu radi povrata na temelju nepoštene odredbe iz ugovora sklopljenog između trgovca i potrošača

Taj rok ne smije biti nepovoljniji od roka koji je nacionalnim pravom predviđeno za slična pravna sredstva i u praksi ne smije onemogućavati ili pretjerano oteţavati ostvarivanje prava koja priznaje pravo Unije

Osobe JB i KC sklopile su s druŗtvima Raiffeisen Bank odnosno BRD Groupe Soci t  G n rale ugovore o kreditu radi uzimanja nenamjenskih zajmova. Nakon Őto su u cijelosti otplatile svoje kredite, svaka od njih pred Judec torijom T rgu Mureŗ (Prvostupanjski sud u T rgu Mureŗu, Rumunjska) podnijela je tuţbu za utvrđivanje nepoštenosti pojedinih odredbi tih ugovora, koje su predviđale plaćanje mjesečnih naknada za obradu i vođenje kredita te mogućnost da banka promijeni visinu kamatnih stopa.

Druŗtva Raiffeisen Bank i BRD Groupe Soci t  G n rale navela su da osobe JB i KC u trenutku podnoŗenja tuţbi viŗe nisu imale svojstvo potrošača, s obzirom na to da su ugovori o kreditu prestali zbog potpunog ispunjenja, te da viŗe nisu imale pravo na podnoŗenje sudske tuţbe.

Judec toria T rgu Mureŗ smatrala je da činjenica da je ugovor u cijelosti ispunjen ne sprečava provjeru nepoštenosti njegovih odredbi te je zaključila da su one bile nepoštene. Taj je sud stoga dvjema bankovnim institucijama naložio da vrate iznose koje su osobe JB i KC uplatile na temelju tih odredbi, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama. Raiffeisen Bank i BRD Groupe Soci t  G n rale na tu su se odluku Őalili.

U tom kontekstu, Tribunalul Specializat Mureŗ (Specijalizirani sud u Mureŗu, Rumunjska) pita Sud nastavlja li se Direktiva o nepoštenim odredbama u potroŗa kim ugovorima¹ primjenjivati i nakon Őto je ugovor u cijelosti ispunjen i, ako je to tako, moţe li tužba za povrat iznosa neosnovano primljenih na temelju ugovornih odredbi koje se smatraju nepoštenima podlijeđati roku zastare od tri godine koji počinje teći od trenutka prestanka tog ugovora.

Sud u danaŗnjoj presudi u prvom redu podsjeća na to da obveza nacionalnog suda da izuzme iz primjene nepoŗtenu ugovornu odredbu kojom se nalaže plaćanje iznosa za koje se ispostavilo da je neosnovano povlaći za sobom povrat tih iznosa.

S druge strane, Sud napominje da je, kad ne postoji propis u pravu Unije, na nacionalnom pravnom sustavu svake države članice da utvrdi postupovna pravila o pravnim sredstvima namijenjenima zaŗtiti prava građana Unije. Ta pravila, međutim, ne smiju biti nepovoljnija od onih koja uređuju slična pravna sredstva predviđena nacionalnim pravom (načelo ekvivalentnosti) i u praksi ne smiju onemogućavati ili pretjerano ote avati ostvarivanje prava priznatih pravnim sustavom Unije (načelo djelotvornosti).

Kada je riječ o načelu djelotvornosti, Sud podsjeća na to da se sustav zaŗtite uspostavljen Direktivom o nepoštenim odredbama u potroŗa kim ugovorima temelji na ideji da se potroŗa  nalazi u slabijem položaju u odnosu na trgovca. U tom smislu, bez obzira na to Őto rok zastare od

¹ Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potroŗa kim ugovorima (SL 1993., L 95, str. 29.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 12., str. 24.)

tri godine u praksi načelno jest dovoljan da potrošač može pripremiti i podnijeti djelotvoran pravni lijek, s obzirom na to da počinje teći od dana kad je ugovor u cijelosti ispunjen, ipak postoji mogućnost da je istekao i prije nego što je potrošač mogao saznati za nepoštenost odredbe sadržane u tom ugovoru. Taj rok stoga potrošaču ne može osigurati djelotvornu zaštitu.

U tim okolnostima, ograničavanje zaštite potrošača samo na vrijeme dok traje ispunjenje odnosnog ugovora ne može biti u skladu sa sustavom zaštite uspostavljenim tom direktivom. Načelu djelotvornosti stoga se protivi to da se na tužbu za povrat primjenjuje rok zastare od tri godine koji počinje teći od trenutka prestanka predmetnog ugovora, neovisno o tome je li potrošač u tom trenutku znao ili je razumno mogao znati za nepoštenost njegove odredbe.

Kada je riječ o načelu ekvivalentnosti, Sud podsjeća na to da poštovanje tog načela zahtijeva da se odnosno nacionalno pravilo bez razlike primjenjuje na postupke zbog povrede prava Unije ili zbog nepoštovanja nacionalnog prava čiji su cilj i predmet slični. U tom smislu, njemu se protivi tumačenje nacionalnog zakonodavstva prema kojem rok zastare sudske tužbe za povrat iznosa uplaćenih na temelju nepoštenog ugovorne odredbe počinje teći od dana kad je ugovor u cijelosti ispunjen, dok u slučaju slične tužbe predviđene nacionalnim pravom taj isti rok počinje teći od dana sudskog utvrđenja osnovanosti tužbe.

Sud zaključuje da se **Direktivi ne protivi nacionalno zakonodavstvo koje, iako predviđa da tužba za utvrđivanje ništetnosti nepoštenog odredbe sadržane u ugovoru sklopljenom između trgovca i potrošača ne podliježe zastari, na tužbu za utvrđivanje restitucijskih učinaka tog utvrđenja primjenjuje rok zastare.** Ipak, taj rok ne smije biti nepovoljniji od roka koji se za slična pravna sredstva predviđa nacionalnim pravom niti u praksi smije onemogućavati ili pretjerano otežavati ostvarivanje prava priznatih pravnim sustavom Unije.

Predmetnoj direktivi te načelima ekvivalentnosti i djelotvornosti protivi se tumačenje nacionalnog propisa koje primjenjuju nacionalni sudovi, a prema kojem rok zastare od tri godine za podnošenje sudske tužbe za povrat iznosa uplaćenih na temelju nepoštenog odredbe počinje teći od dana kad je ugovor u cijelosti ispunjen, kada se predmnijeva, bez potrebe provjere, da bi potrošač u tom trenutku trebao znati ili da je trebao znati za nepoštenost predmetne odredbe ili kada za slične tužbe iz nacionalnog prava taj isti rok počinje teći od sudskog utvrđenja osnovanosti tih tužbi.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293